

Naziv prakse:

PIAF-IT
(Integrirana
platforma za
borbu protiv
prijevara)

Kategorija prakse:

- sustavi i alati

Kontakt:

- Ministarstvo gospodarstva i financija.
- Saverio Romano – voditelj projekta
- +39 320 922 3482
- saverio.romano@mef.gov.it

Država:

Italija

Rizici od prijevare koji su uspješno neutralizirani

- sukob interesa
- izbjegavanje postupaka javne nabave ili manipulacija njima
- dvostruko financiranje
- tajno dogovaranje
- manipulacija troškovima projekta

Kontekst i cilj(evi)

Alat SIAF IT (Informacijski sustav za borbu protiv prijevara) kojim upravlja Talijanska financijska policija/Guardia di Finanza uveden je 2010. godine u okviru PON GAT-a, državnog Operativnog programa „Upravljanje i tehnička pomoć 2007. – 2013.”¹. U fokusu su mu bile 4 južne regije (regije Apulija, Kampanija, Kalabrija i Sicilija), a obrađivao je podatke izvučene iz različitih arhiva kako bi se poboljšala analiza i prijavljivanje prijevara protiv financijskih interesa EU-a. Neke dijelove SIAF-a sufinancirala je i Komisija/OLAF u okviru programa Hercule III². Nadovezujući se na iskustvo SIAF-a, talijansko Ministarstvo gospodarstva i financija i COLAF (talijanski Odbor za borbu protiv prijevara zadužen za borbu protiv nepravilnosti/prijevara u proračunu EU-a u svojstvu službe za usklađivanje borbe protiv prijevara – AFCOS) pokrenuli su projekt PIAF-IT – „Piattaforma Integrata Anti Frode” (Integrirana platforma za borbu protiv prijevara) 2019. godine. Baš kao što je to slučaj i kod SIAF-a, program Hercule III podržava PIAF-IT³.

Opis prakse

PIAF-IT zamišljen je kao inovativna platforma za poslovno izvještavanje koja suzbija prijevare na štetu proračuna EU-a. Ciljevi prakse PIAF-IT su:

1. izrada IT alata za nadogradnju podataka koji se upotrebljavaju u prevenciji rizika od prijevara i procjeni aktivnosti regionalnih i državnih uprava koje upravljaju EU fondovima

¹ <http://www.politicheeuropee.gov.it/media/3203/progetto-di-cooperazione-antifrode-parte-1.pdf>

² <https://www.adrioninterreg.eu/wp-content/uploads/2019/11/The-Italian-A.F.Co.-S.-and-the-National-Anti-Fraud-Strategy-Vincenzo-Branchi.pdf>

³ <http://www.politicheeuropee.gov.it/it/comunicazione/notizie/al-via-la-piattaforma-nazionale-antifrode>

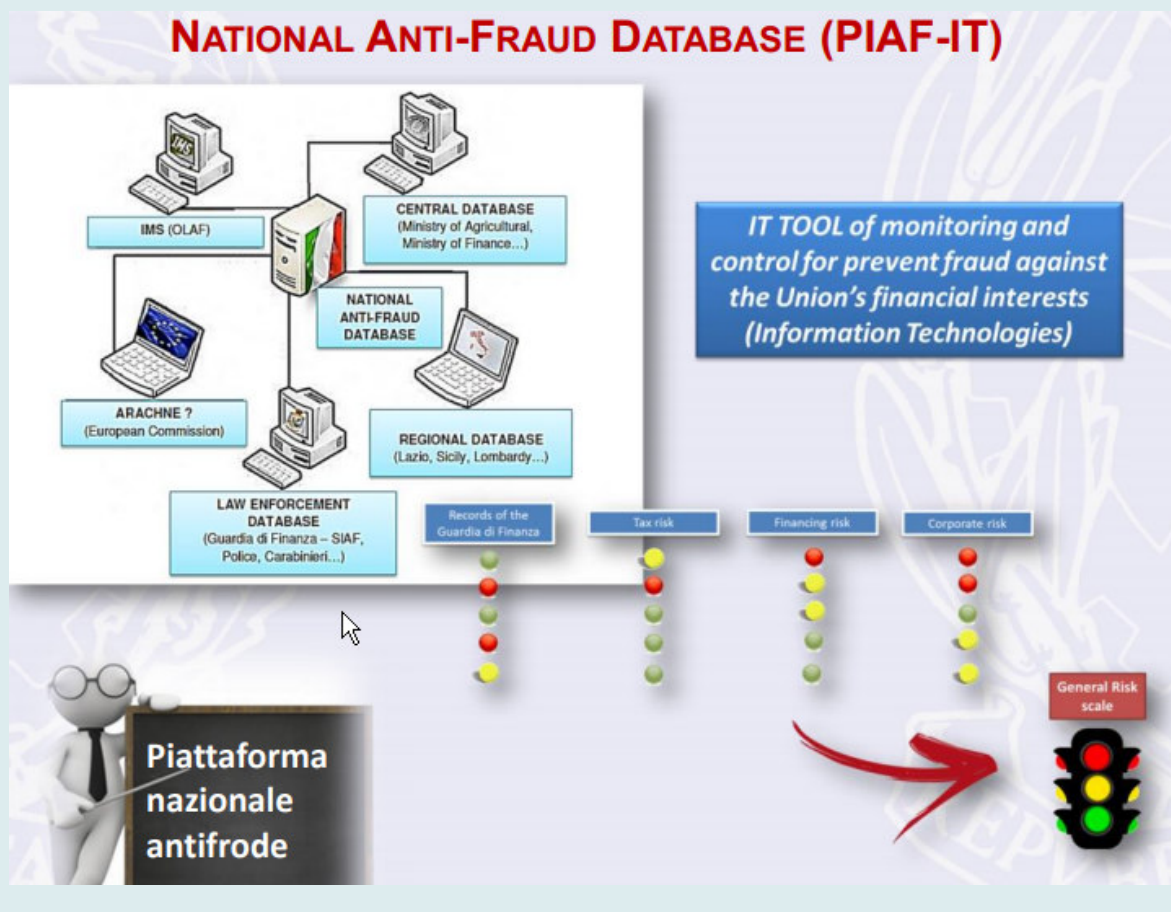
2. olakšana razmjena informacija, uključujući s AFCOS-ima drugim državama članicama EU-a. Alat ima za cilj povećati stručnost svih aktera (državnih i europskih) koji upravljaju EU fondovima i bore se protiv transdržavnih prijevара.

Proračun PIAF-IT-a iznosi 627 090 EUR (80% financira se iz sredstava EU-a) i pokrivat će troškove implementacije IT platforme, plaćanje potrebnih licenci, organiziranje posebnih tečajeva obuke i razmjene s drugim državama članicama EU-a. PIAF-IT sastoji se od sljedećih faza: 1) analiza 2) osmišljavanje i razvoj softvera 3) ispitivanje i primjena 4) obuka.

Projektini tim čine: 3 djelatnika iz Ministarstva gospodarstva i financija (voditelj projekta, voditelj projektne komunikacije i financijski voditelj projekta), 8 djelatnika iz talijanskog AFCOS-a i 8 voditelja obuke iz stranih AFCOS-a (Bugarska, Latvija, Litva, Rumunjska, Španjolska i Slovenija), te stručnjaci iz tvrtke SOGEI (interna IT tvrtka Ministarstva gospodarstva i financija) za razvoj IT platforme.

U praksi PIAF-IT kombinira podatke iz različitih izvora (MEF, Ministarstvo pravosuđa, Revizorski sud, Poslovni registar itd.) i omogućava „unakrsno upućivanje” u svrhu „analize rizika” i pružanje informacijskih profila o ugledu korisnika signaliziranjem anomalija i potencijalnog „rizika od nepravilnosti”. To pomaže u zaustavljanju mogućeg nezakonitog ponašanja u ranim fazama procjene projekata i plaćanja korisnika.

PIAF-IT pomaže u razmjeni informacija između državnih tijela (prva faza) i europskih tijela preko zajedničkog načina rada sa stručnjacima iz država članica EU-a, OLAF-a i Komisijinih odjela za ovjeravanje nadležnih za EU fondove (GU REGIO/EMPL).

Jedinstvene značajke

PIAF-IT kao nadopuna sustavu ARACHNE grupira podatke ovlaštenih državnih tijela kao što su:

- **Ministarstvo gospodarstva i financija**
- **Ministarstvo pravosuđa, koje pruža informacije o sudskim predmetima**
- **Revizorski sud, koji pruža informacije o slučajevima s financijskim utjecajem ili šteti koju je pretrpjela talijanska država. Talijanski revizorski sud ima pravosudne ovlasti nad financijskim računovodstvenim pitanjima, dok većina država članica EU-a ne dodjeljuje te posebne ovlasti svom državnom revizorskom sudu.**
- **poslovni registar, kojim upravlja Infocamere, pruža informacije o strukturi i povijesti tvrtki i njihovih dioničara,**
- **te Sustav za upravljanje nepravilnostima (IMS) kojim upravlja Komisija i popis izravnih korisnika proračuna EU-a za utvrđivanje dvostrukog financiranja u izravno upravljanim programima kao što je Horizon 2020.**

Nadalje, Ministarstvo gospodarskog razvoja može se osloniti na suradnju posebne jedinice talijanske Financijske policije (Guardia di Finanza) sa stručnjacima za otkrivanje prijevара i nezakonitih djelatnosti.

Ishodi i rezultati

Sustav PIAF-IT još je uvijek u fazi izrade i stoga su aktivnosti (i ishodi) još uvijek u tijeku. U konačnici, PIAF-IT će dozvoliti:

- **učinkovit alat informacijske tehnologije (IT) koji će omogućiti osnovno specifično znanje za olakšavanje državne i transdržavne suradnje (s AFCOS-om, Komisijom/OLAF-om/EPPO-om)**
- **tehničku i operativnu podršku talijanskim financijskim tijelima i svim upravljačkim/revizorskim tijelima u području EU fondova u borbi protiv prekograničnih nezakonitih djelatnosti.**

Ključni čimbenici uspjeha

Uporaba IT baza podataka na državnoj razini već je dala rezultate koji govore u prilog bolje prevencije, otkrivanja i sankcioniranja. PIAF-IT će to još više poboljšati postizanjem svih ciljeva programa Hercule III na sljedeće načine:

- 1) **centralizacijom i povećanjem vidljivosti svih informacija koje se odnose na korisnike sredstava EU-a;**
- 2) **jačanjem borbe protiv prijevара i drugih nezakonitih djelatnosti na štetu proračuna EU-a pomoću državnih i transdržavnih istraga;**
- 3) **povećanje zaštite financijskih interesa EU-a olakšavanjem razmjene informacija, iskustva i najboljih praksi.**

Izazovi koji su se pojavili i stečene spoznaje

Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava potpisan je 7. studenoga 2019. godine, a trajanje projekta određeno je na 18 mjeseci, s mogućnošću produljenja za dodatnih 6 mjeseci uslijed krizne situacije prouzročene pandemijom bolesti COVID-19. Važno je napomenuti razinu složenosti projekta PIAF-IT zbog broja dionika, te same količine i raznolikosti informacija

prikupljenih iz sudskih predmeta talijanskog Ministarstva pravosuđa i talijanskog Revizorskog suda te gotovo 6 000 000 tvrtki registriranih u poslovnom registru.

Međutim, rano je utvrđen jedan problem: dvostruko financiranje između zajedničkog upravljanja i izravnog upravljanja. Dvostruko financiranje teško je utvrditi, jer se plaćanja povezana s izravnim upravljanjem izvršavaju izravno iz Komisije na bankovne račune korisnika, poput istraživačkih tijela, bez prelaska kroz talijanski državni proračun.

Potencijal za prenosivost

Alat PIAF-IT može se kopirati u drugim državama članicama EU-a kako bi se spriječile nepravilnosti i prijevare u proračunu EU-a. Međutim, PIAF trenutačno podržavaju Komisija/OLAF u okviru programa Hercule III, ali bi trebao biti operativan preko talijanskog proračuna nakon završetka projekta kako bi se osigurala održivost.